

हेविष्णुदत्ततस्यावरोधायने अंतःपुरेमेरुदेव्यांशुक्लयाशुद्धसत्त्वमूर्त्याऽवततार केषांधर्मान् वातरशनानां दिग्वाससाम् पाषंडिव्यावृत्त्यर्थमाह श्रम
णानांतपस्विनाम् ऋषीणांज्ञानिनाम् ऊर्ध्वमंथिनानैष्ठिकब्रह्मचारिणाम् ॥२१॥ इतिपंचमेटीकायांतृतीयोऽध्यायः ॥३॥ ॥७३॥ ॥७४॥
चतुर्थादित्रिभिःप्रोक्तमृषभस्येहितंमहत् लोकार्थयेनसत्कर्मनैष्कर्म्यंचनिदर्शितम् ॥ १ ॥ चतुर्थेशतपुत्रस्यराज्यंतस्योपवर्ण्यते यस्यराज्येजनः
सर्वःसंतोषामृतनिर्दतः ॥ २ ॥ अभिव्यज्यमानानिभगवल्लक्षणानिपादतलादिषुवज्रांकुशादीनियस्य महाविभूतिः सर्वसंपत्तिः साम्यादिभिः

बर्हिषितस्मिन्नेवविष्णुदत्तभगवान्परमर्षिभिःप्रसादितोनाभेःप्रियचिकीर्षयातदवरोधायनेमेरुदेव्यांधर्मा
नूदर्शयितुकामोवातरशनानांश्रमणानामृषीणामूर्ध्वमंथिनांशुक्लयातनुवाऽवततार ॥२१॥ इतिश्रीभाग
वतेम० पंचमस्कंधेतृतीयोऽध्यायः ॥३॥ ॥७३॥ ॥७४॥ श्रीशुकउवाच अथतमुत्पत्यैवाभिव्यज्य
मानभगवल्लक्षणं साम्योपशमवैराग्यैश्वर्यमहाविभूतिभिरनुदिनमेधमानानुभावंप्रकृतयः प्रजाब्राह्मणादेव
ताश्चावनितलसमवनायातितरांजगृधुः ॥ १ ॥ तस्यहवाइत्थंवर्ष्मणावरीयसावृहच्छ्लोकेनचओजसाबलेन
श्रियायशसावीर्यशौर्याभ्यांचपिताऋषभइतीदंनामचकार ॥ २ ॥ तस्यहींद्रःस्पृद्धमानोभगवान्वर्षेनववर्ष
तदवधार्यभगवानृषभदेवोयोगेश्वरः प्रहस्यात्मयोगमाययास्ववर्षमजनाभंनामाभ्यवर्षत् ॥ ३ ॥ नाभिस्तु
यथाऽभिलषितंसुप्रजस्त्वमवरुध्यातिप्रमोदभरविब्हलोगद्गदाक्षरयागिरास्वैरंगृहीतनरलोकसधर्मभगवंतं
पुराणपुरुषंमायाविलसितमतिर्वत्सतातेतिसानुरागमुपलालयन्परांनिर्वृतिमुपगतः ॥ ४ ॥

सहवर्द्धमानप्रभावम् प्रकृतयोऽमात्यादयः जगृधुः अभिकांक्षंतिस्म ॥ १ ॥ वर्ष्मणादेहेन तस्य विशेषणद्वयंवरीयसाश्रेष्ठतमेन बृहंतः श्लोकाः प
द्यानिकवीनांयस्मिन्नेनच ओजस्तेजः वीर्यप्रभावः शौर्यमुत्साहः एतैर्गुणैरतिश्रेष्ठत्वादृषभः श्रेष्ठइतिनामचकार ॥ २ ॥ तस्यवर्षेमंडले ॥ ३ ॥
अवरुध्यप्राप्य स्वैरमिच्छयागृहीतो नरलोकसमानधर्मो मनुष्याकारोयेनतम् अतएवमाययास्वपुत्रइतिविलसितामतिर्यस्य ॥ ४ ॥